

č. 48

červenec 2020

PAVOUK

Zpravodaj České arachnologické společnosti

ISSN 1804-7254

OBSAH

Pavouci České republiky	2
První nález křížáka rákosového (<i>Larinia elegans</i> Spassky, 1939) v České republice	3
Křížák <i>Araneus saevus</i> mimo Šumavu?	6
Nález slíďáka dřevomilného <i>Acantholycosa lignaria</i> (Clerck, 1757) v CHKO Blanský les	7
Nová lokalita snovačky kuželové <i>Achaeridion conigerum</i> (Simon, 1914) v Karlovarském kraji	8
Co to je? A začala detektivka	10
Bájná Millerova skálovka konečně nafocena!	12
Inventarizace 2019	14
Manuál k vkládání dat do nálezové databáze České arachnologické společnosti	15
Hrabalky (Pompilidae) – specialisté na lov pavouků VI: rod <i>Agenioideus</i>	18
Vejmínek u zářehnice	21
Zoologické dny Olomouc 2020	22
Pracovní setkání k nálezové databázi České arachnologické společnosti	22
Česká bibliografie	23
Britská bibliografie – The Newsletter 146 a 147	25
Pokyny pro autory	26

PAVOUKOVCI ČR

Pavouci České republiky

Spiders of the Czech Republic. Larinia elegans Spassky, 1939 is a new record for Czechia. Up to 31 May 2020, we included 876 spider species in the araneofauna of the Czech Republic.

Novým druhem pro Českou republiku je křížák *Larinia elegans* Spassky, 1939. Pasažérka, 48.8988°N, 16.5337°E, 8.5.2020, 1 ♂ 1 ♀ leg. R. Šich. Více viz samostatný článek v tomto čísle (str. 3).

V dubnu 2020 vyšla nová revize tribu skákavkovitých Sitticini, kterou na základě molekulární fylogeneze a karyologie vypracovali MADDISON *et al.* (2020). Na základě toho akceptujeme v naší araneofauně tyto změny:

Calositticus atricapillus (Simon, 1882) → *Attulus atricapillus* (Simon, 1882)
Calositticus caricis (Westring, 1861) → *Attulus caricis* (Westring, 1861)
Calositticus floricola (C. L. Koch, 1837) → *Attulus floricola* (C. L. Koch, 1837)
Calositticus rupicola (C. L. Koch, 1837) → *Attulus rupicola* (C. L. Koch, 1837)
Calositticus zimmermanni (Simon, 1877) → *Attulus zimmermanni* (Simon, 1877)
Hypositticus pubescens (Fabricius, 1775) → *Attulus pubescens* (Fabricius, 1775)
Sitticus terebratus (Clerck, 1757) → *Attulus terebratus* (Clerck, 1757)
Sittisax dzieduszyckii (L. Koch, 1870) → *Attulus dzieduszyckii* (L. Koch, 1870)

Na tento článek již zareagoval na svém webu* i Jerzy Prószyński.

MUSTER & MICHALIK (2020) rozdělili mikarii *Micaria pulicaria* (Sundevall, 1831) na známou *M. pulicaria* a revalidovanou *M. micans* (Blackwall, 1858). Kromě znaků na kopulačních orgánech jdou odlišit i za pomoci tmavého podélného pruhu na stehnu posledního páru nohou (*M. micans*). Co MILLER (1967, 1971) uvádí jako *M. pulicaria*, je ve skutečnosti *M. micans*.

Protože MUSTER & MICHALIK (2020) udávají z našeho území jen *M. micans*, v našem checklistu bude prozatím *M. pulicaria* nahrazena *M. micans*. Prosíme však o revizi všech Vašich nálezů [ideálně po vzoru DOLEJŠOVY (2017) revize třesavek], aby se eventuálně mohla pravá *M. pulicaria* do seznamu českých pavouků vrátit a o jedno číslo jej navýšit. Pro *Micaria micans* vymyslel A. Kůrka české jméno mikarie pruhonohá.

K 31.5.2020 čítá checklist pavouků ČR 876 druhů.

- DOLEJŠ P. 2017: Revize třesavek *Pholcus phalangioides* v Národním muzeu. *Pavouk* 43: 5–7.
- MADDISON W. P., MADDISON D. R., DERKARABETIAN S. & HEDIN M. 2020: Sitticine jumping spiders: phylogeny, classification, and chromosomes (Araneae, Salticidae, Sitticini). *ZooKeys* 925: 1–54.
- MILLER F. 1967: Studien über die Kopulationsorgane der Spinnengattung *Zelotes*, *Micaria*, *Robertus* und *Dipoena* nebst Beschreibung einiger neuen oder unvollkommen bekannten Spinnenarten. *Acta Sc. Nat. Brno* 1 (7): 251–298.
- MILLER F. 1971: Řád pavouci – Araneida. In DANIEL M. & ČERNÝ V. (eds), *Klíč zvířeny ČSSR IV*. ČSAV, Praha, pp. 51–306.
- MUSTER C. & MICHALIK P. 2020: Cryptic diversity in ant-mimic *Micaria* spiders (Araneae, Gnaphosidae) and a tribute to early naturalists. *Zool. Scr.* 49 (2): 197–209.
- * http://salticidae.pl/2_SAMIZDAT/reflections/maddison_tries.html

Kryštof Růckl

První nález křížáka rákosového (*Larinia elegans* Spassky, 1939) v České republice

Je to tu! Ač jsem rákosiny za účelem nalezení nového druhu pro naši araneofaunu neprocházal nijak systematicky, tak šťastná náhoda tomu chtěla, že se zadařilo. Během páteční rodinné procházky podél první Novomlýnské nádrže u Pasohlávek (obr. 1) jsem zkusil nakouknout do několika zapředných květenství rákosy. Z prvního vyběhla samice *Synageles venator*, z druhého nějaký *Heliophanus* a z třetího – jsem málem měl infarkt. Kouknu znovu a je to opravdu ona – samice rodu *Larinia* (obr. 1). Doma jsem ji pak určil pod mikroskopem a poslušně hlásím, *Larinia elegans* (obr. 2, 3) se od 8. května 2020 počítá mezi druhy žijící v České republice.

V neděli 10. května jsem se na místo nálezů vydal znovu a podél cca 300m břehu jsem v květenstvích rákosy našel dalších sedm samic a tři samce, takže nešlo o náhodný nález zatoulaného jedince. Samci i samice už byli dospělí.

Při další návštěvě lokality dne 12. června jsme se s Kryštofem Růcklem zaměřili na jejich výskyt na síti. Na místo jsme dorazili před soumrakem, kdy všichni přítomní křížáci ještě byli schováni v hnízdech, žádný nebyl k vidění na síti. Při západu slunce jsme pozorovali křížáky *Larinioides suspicax* opravující své staré síťe a až za úplné tmy se začali objevovat jedinci *Larinia elegans* začínající stavět síť zcela nově. Pozorovali jsme takto desítky kusů. V ranních hodinách křížáci *Larinia elegans* síť nejspíše kompletně odstraní, protože během dne jejich zámotky v květech rákosy nejsou na první pohled odlišitelné od zámotků, které obývají *Clubiona* spp., *Cheiracanthium mildei*, *Marpissa* spp.,

Heliophanus spp. a *Larinioides suspicax*, a nevede k nim žádné signální vlákno. Při otevření jsou ale zámotky křížáků rodu *Larinia* pevnější než zámotky zmíněných nalezených pavouků (obr. 1). Síť *Larinia elegans* se vyskytovaly vysoko v rákosu, obvykle dále od břehu, často až nad vodou. Blíže ke břehu a v nižších polohách dominoval *Larinioides suspicax*. Třetím druhem křížáka, co do hojnosti, byla *Singa nitidula*.

Mám v plánu podívat se i na další místa kolem břehu první Novomlýnské nádrže, případně i k druhé a třetí nádrži, jestli se vyskytují i tam, tak držte palce. (Chtělo by to žlut.) Z okolních států je dle <https://araneae.nmbe.ch> z Rakouska známa *Larinia bonneti* a *L. elegans*, z Polska *L. bonneti* a *L. jeskovi* a v Maďarsku jsou všechny tři druhy – *L. bonneti*, *L. elegans* a *L. jeskovi*. Třeba se u nás časem najde i nějaký další druh tohoto rodu.

Podrobnosti k nálezu

GPS souřadnice nálezů: 48.8996N, 16.5337E

Místo nálezů: květenství rákosy na břehu první Novomlýnské nádrže, Pasohlávky

Datum prvního nálezů: 8.5.2020

Lgt. & det: Radek Šich, rev. Petr Dolejš, coll. Radek Šich a Národnímu muzeu (P6A 7351)

Radek Šich & Kryštof Růckl

Obr. 1: První nalezený jedinec a místo nálezů (foto R. Šich)

Obr. 2: Samice křížáka *Larinia elegans* (foto R. Sích)

Obr. 3: Samec křížáka *Larinia elegans* (foto R. Sích)

FAUNISTIKA

Křížák *Araneus saevus* mimo Šumavu?

Na facebookovém fóru věnovaném křížákům přidal v březnu přírodovědec Pavel Mitro fotografii samce křížáka pořízenou 20.9.2019 v Slavkovském lese, Kladské, ve výšce cca 850 m n. m.

Podle tmavého zbarvení, naoranžovělých růžků zadečku, výrazného chloupkování těla a koneckonců i doby nálezu dospělého samce byl jedinec identifikován jako *Araneus saevus*, který byl u nás dosud znám pouze na Šumavě (RÜCKL 2017; DOLEJŠ & RÜCKL 2017).

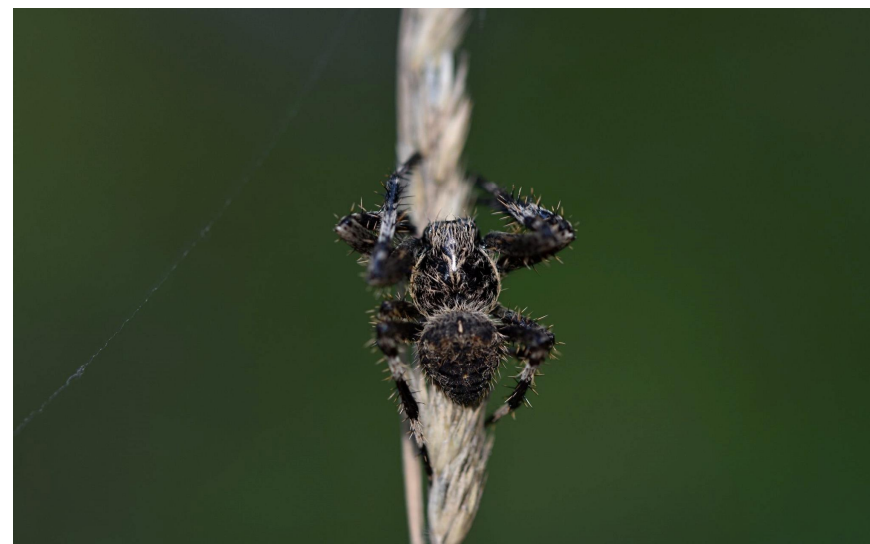
Na internetové mapce* na adrese vidíme, že v sousedním Německu pocházejí nálezy i z nám blízkého Saska. Je tedy na místě v pozdním létě vyrazit s dlouhou tyčí, daleko svítilicí baterkou a velkými epruvetami do smrkových lesů například Krušných a Jizerských hor, Krkonoš nebo Jeseníků a třeba i tam se podaří tohoto křížáka „oficiálně“ potvrdit.

DOLEJŠ P. & RÜCKL K. 2017: Two rare spider species (Araneae: Araneidae, Theridiidae) found in the Sumava Mts. *J. Natl Mus., Nat. Hist. Ser.* 186: 85–92.

RÜCKL K. 2017: Do třetice *Araneus saevus*, aneb jak je to s historicky druhým nálezem křížáka stromového u nás. *Pavouk* 43: 13.

* <https://atlas.arages.de/species/680>

Krystof Rückl

Samec *Araneus saevus* ze Slavkovského lesa (foto P. Mitro)

Nález slíďáka dřevomilného *Acantholycosa lignaria* (Clerk, 1757) v CHKO Blanský les

Discovery of wolf spider Acantholycosa lignaria (Clerk, 1757) in Blanský les PLA. In April 2020, I observed one adult and several juvenile specimens on laying Fagus trunks in Blanský les Forest. It seems that this species is spreading also to localities outside large protected areas.

Tento vzácný druh slíďáka je znám především z horských oblastí, včetně Šumavy (BUCHAR 1995). Kromě mýtin a pasek, kde pobíhá po osluněných padlých kmenech, byl pozorován i na metrovém dříví (KŮRKA *et al.* 2015). Právě na metrovém dříví, převážně bukovém, jsem v dubnu tohoto roku jednoho jedince objevil. To bylo překvapující zjištění, protože lokalita nálezů se nacházela uprostřed Blanského lesa, v kvadrátu 7151 (nadmořské výšce 786 m n. m.). Jelikož jsem neznal původ složeného dřeva, domníval jsem se, že pavouk mohl být s poleny dovezen. Nález několika dalších juvenilních jedinců však tuto teorii nepotvrzuje.

Acantholycosa lignaria je uvedena v Červeném seznamu (ŘEZÁČ *et al.* 2015) jako ohrožený druh (EN) se zajímavými ekologickými nároky na prostředí (BUCHAR 1992). Zdá se, že navzdory obavám, že populace tohoto druhu ubývají, se tento nápadný pavouk naopak postupně šíří. Potvrzuji to i další nálezy z Třebońska a nyní i z Brložska. Navíc se jedná o lokality, které jsou mimo hranice velkoplošných chráněných území.

BUCHAR J. 1992: Slíďák dřevomilný. Slíďič. *Acantholycosa lignaria* (Clerk, 1757). In Škapec L. (ed.), *Červená kniha ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů ČSFR 3. Bezobratlí. Příroda*, Bratislava, p. 50.

BUCHAR J. 1995: Bohemian wolf spiders (Araneida: Lycosidae). *Acta Univ. Carolinae – Biologica* 39: 3–28.

KŮRKA A., ŘEZÁČ M., MACEK R. & DOLANSKÝ J. 2015: *Pavouci České republiky*. Academia, Praha, 623 pp.

ŘEZÁČ M., KŮRKA A., RŮŽIČKA V. & HENEBERG P. 2015: Red List of Czech spiders: 3rd edition, adjusted according to evidence-based national conservation priorities. *Biologia* 70 (5): 645–666.

Jan Erhart

Acantholycosa lignaria z Blanského lesa (foto J. Erhart)

Nová lokalita snovačky kuželové *Achaeridion conigerum* (Simon, 1914) v Karlovarském kraji

Dne 20.4.2020 jsem se vydal v rámci koronavirového „volna“ na jednu ze svých arachnologických expedic v okolí naší chalupy. Při fotografování brabenčíka (*Phrurolithus festivus* C. L. Koch, 1835) mě zaujal malý pavouček lezoucí po zemi. Můj první tip byl na něco ostnikovitého, jenže pak se natočil na bok a já spatřil typický kónický zadeček (obr. 1). Když jsem pavoučka zkoumal pod mikroskopem (to již zvětšeného v lihu), proměnilo se mé podezření v jistotu. Ležela přede mnou samice snovačky *Achaeridion conigerum*. Pár týdnů poté (9.5.2020) jsem zkoušel smýkat malé smrčky na tomtéž místě – úspěšně! V síti lezla další samička snovačky kuželové (obr. 2).

Po uvolnění bezpečnostních opatření byli oba jedinci (druhý ještě živý) předáni na revizi paní Mgr. Ivaně Hradské, která determinaci potvrdila, a já jí tímto děkuji. Pokud bychom vycházeli ze souhrnu, jenž zveřejnil pan Mgr. Antonín ROUŠAR (2019) v minulém čísle *Pavouka*, tak by to byl pátý a šestý exemplář odchycený v ČR. Celkem už jsou v Česku čtyři potvrzené lokality výskytu *A. conigerum*!

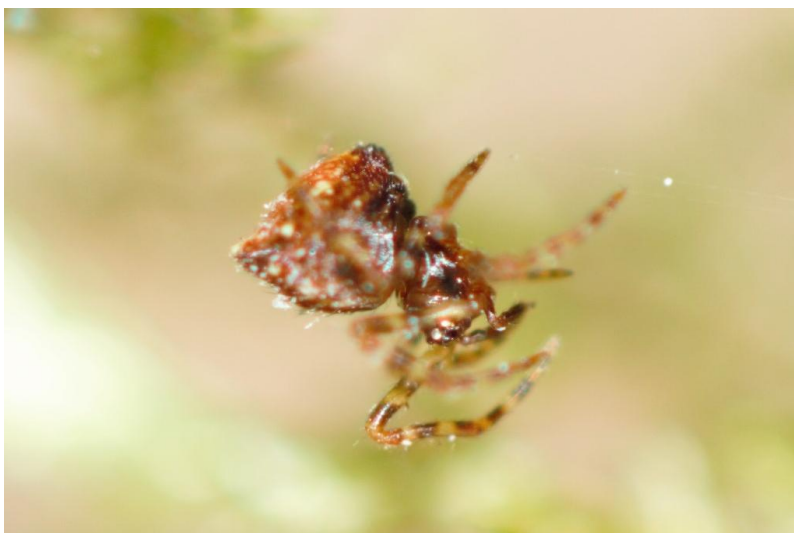
Lokalita leží v katastru obce Teplá (č. o. Nezdice), GPS 49.9408°N, 12.9865°E. Sestává z paseky o nadmořské výšce 641 m v kulturní, ale poměrně staré smrčtině, kterou zarůstají mladé a jaksí zakrslé smrčky (obr. 3). Podloží obsahuje plno větších krystalů slídy. Nález vzácné snovačky je pro mě motivací k inventarizaci zdejších pavoučích druhů v příštích letech.

ROUŠAR A. 2019: Nález snovačky kuželové *Achaeridion conigerum* (Simon, 1914) v Krušných horách. *Pavouk* 47: 9–10.

Ondřej Vaněk

Obr. 1: Samice *A. conigerum* nalezená 20.4.2020 (foto O. Vaněk)

Obr. 2: Samice *A. conigerum* nalezená 9.5.2020 (foto J. Walter)

Obr. 3: Nová lokalita *A. conigerum* (foto O. Vaněk)

Co to je? A začala detektivka

To mě napadlo, když jsem prohlížel v Petriho misce několik pavouků z údolí řeky Chomutovky. Mezi nimi vynikal subadultní sameček pro mne doposud s neznámým tvarem na dorzální straně hlavohruď (obr. 1).

Nezbývalo nic jiného než vyhledávat obrázky a články. Nejdříve jsem narazil na kresbu ve *Fauně fennice* (PALMGREN 1976) (obr. 2) a tam na odkaz článku WUNDERLICH (1972): Tak *Pseudotigellinus*. A co dále? Reference na práci PAJUNENA *et al.* (2009) s podstatnou informací i odkazem na práce MILLIDGEHO (1983) a WUNDERLICH (1980). A podle zjištěných informací se ještě podívat na fotografie OGERA*, které se týkají druhu *Walckenaeria furcillata*. Až po pečlivějším prohlédnutí jsem si tam povšimnul fotografie s popisem *Walck. cf. furcillata* získaného z prosevu 15.5.2010.

Závěr: Nalezený subadultní sameček je asi (nebo jenom je) *Walckenaeria furcillata*. Nebo je to jinak? Druhy s podobným tvarem se vyskytují v Severní Americe (MILLIDGE 1983) a nalezení dva subadultní samečkové ve Finsku (PALMGREN 1976) jsou jejich příbuzní? Nebo mají něco společného s nalezeným jediným samečkem druhu *Walckenaeria vilbasteae* Wunderlich, 1980 v Estonsku?

Subadultního samce o délce 1,5 mm jsem získal 9.5.2019 z prosevu opadanky, převážně buku lesního, oproti předchozím uvedeným nálezům ze studeného biotopu údolí Chomutovky (50.5022°N, 13.3309°E, obr. 3). Také jsem získal z tohoto údolí 1 ♂ a 1 ♀ druhu *Walckenaeria furcillata*, ale z xerothermního úseku údolí.

Protože ontogeneze tohoto druhu není známá, tím ani stadium od známých laloků ke konečnému vzniku vidlice, lze se pouze domnívat, jak tohoto jedince zařadit.

MILLIDGE A. F. 1983: The erigonine spiders of North America. Part 6. The genus *Walckenaeria* Blackwall (Araneae, Linyphiidae). *J. Arachnol.* 11: 105–200.

PAJUNEN T., KOPONEN S., SAARISTO M. I., VÄISÄNEN R. A. 2009: *Walckenaeria furcillata* (Menge, 1869) and *Walckenaeria lepida* (Kulczynski, 1885) in Finland (Araneae, Linyphiidae). *Mem. Soc. Fauna Flora Fenn.* 85: 79–85.

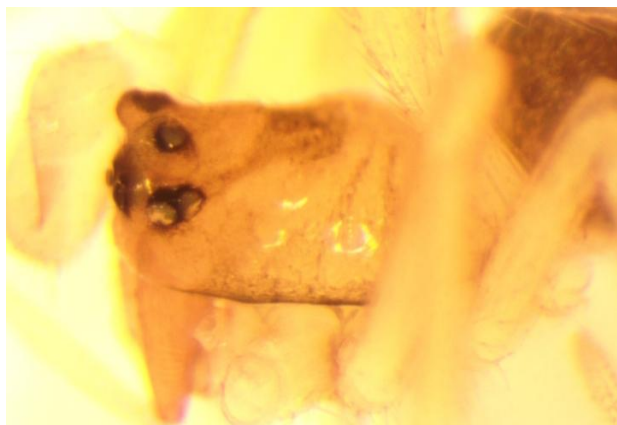
PALMGREN P. 1976: Die Spinnenfauna Finnlands und Ostfennoskandiens. VII. Linyphiidae 2. *Fauna Fenn.* 29: 1–126.

WUNDERLICH J. 1972: Zur Kenntnis der Gattung *Walckenaeria* BLACKWALL, 1833 unter besonderer Berücksichtigung der europäischen Subgenera und Arten (Arachnida: Araneae: Linyphiidae). *Zool. Beitr.* 18: 371–427.

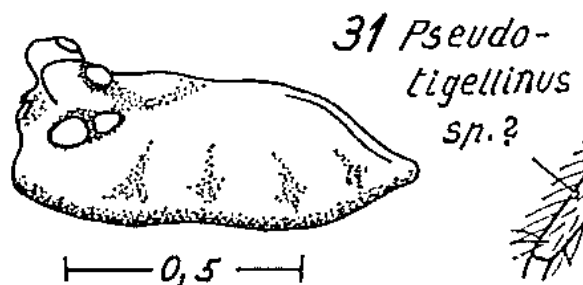
WUNDERLICH J. 1980. *Walckenaeria (Tigellinus) vilbasteae* n. sp. aus Estland (Arachnida: Araneida: Linyphiidae). *Zool. Beitr.* 25: 411–413.

* <https://arachno.piwigo.com>

Antonín Roušar

Obr. 1: "Pseudotigellinus" z údolí Chomutovky (foto A. Roušar)

Obr. 2: Kresba hlavohrudí převzatá z PALMGRENA (1976)

Obr. 3: Biotop nalezeného subadultního samečka (foto A. Roušar)

Bájná Millerova skálovka konečně nafocena!

Dne 16.5.2020 se nám podařil docela husarský kousek, a sice odchytit a nafotit (!) živou samičku bájně skálovky uherské, *Cryptodrassus hungaricus* (Balogh, 1935). Stalo se tak při terénním průzkumu ikonické Mohelenské hadcové stepi, kde posledním rokem probíhá tříletý monitoring saproxylického i fytofágního hmyzu a epigeických členovců pod hlavičkou Agentury ochrany přírody a krajiny. Zvířátko je to opravdu tak titěrné a bledé [jak uvádí též autor jeho mladšího synonyma, *C. pulchellus*, prof. František MILLER (1943)], že bylo vskutku opovázlivostí jej zvlášť sebrat do prázdné epruvety a domnívat se, že by to mohlo být snad ono.

Nicméně arachnologická štěstěna stála tentokrát při nás, a tak se mohou i ostatní nadšenci konečně pokochat pohledem na pozoruhodnou morfologii (např. postavení očí) tohoto zvláštního a velice zřídka nacházeného pavoučka na internetových stránkách naší společnosti*. Věřme, že se zde časem podaří ověřit i další „legendární“ druhy naší arachnofauny a vhodným nastavením ochrannářské péče také zajistit podmínky pro jejich další dlouhodobou existenci.

MILLER F. 1943: Noví pavouci z Mohelenské hadcové stepi. *Entomol. Listy* 6: 11–29.

* <https://www.arachnology.cz/druh/cryptodrassus-hungaricus-181.html>

Aleš Jelínek & Radek Šich

Pohled do krásných očí skálovky *Cryptodrassus hungaricus* z Mohelenské hadcové stepi (foto R. Šich)

Která *Trochosa*?

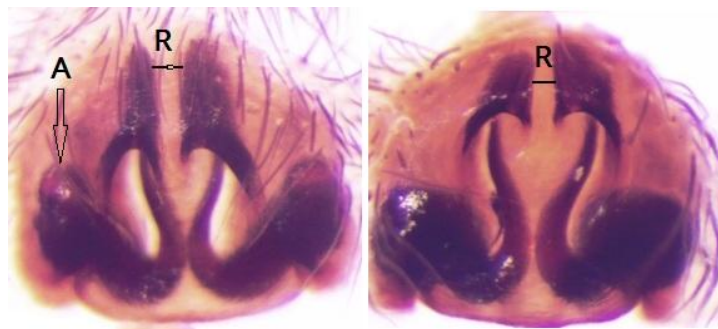
Při obrácení drobných kamenů na xerothermním svahu údolí řeky Chomutovky jsem narazil na noru, která byla v podstatě stejná (obr. 1a) jako ta, kterou jsem znal z xerothermního svahu levého břehu Ohře u Stroupče (obr. 1b). S radostí jsem si řekl: Tak máme v Krušných horách slíďáka *Trochosa robusta*. Pak následovalo to ale. Samičky těchto slíďáků jsou si velmi podobné, takže do úvahy musela být vzata velikost, stanoviště a expozice. Nakonec zbývá porovnat epigyny a mělo by to být jasné. K tomu jsem využil práce HEPNERA & MILASOWSKYHO (2006) a nebylo pochyb, že je to *Trochosa terricola* podle viditelnému appendixu (A) a průběhu rozšíření (R) na epigyne (obr. 2). Znaky na vulvě též odpovídaly. Ale stejně jsem na "takovém stepním biotopu" (obr. 3) tento druh nečekal.

HEPNER M. & MILASOWSKY N. 2006: Morphological separation of the central European *Trochosa* females (Araneae, Lycosidae). *Arachnol. Mitt.* 31: 1–7.

Antonín Roušar

Obr. 1: *Trochosa terricola* (a) a *Trochosa robusta* (b) (foto A. Roušar)

Obr. 2: Epigyne; vlevo *T. terricola*, vpravo *T. robusta* (foto A. Roušar). A = appendix bazální části kopulačního kanálku, R = vzdálenost mezi rozšířeními „kapes“ vulvy

Obr. 3: Biotop slíďáka *Trochosa terricola* (foto A. Roušar)

Inventarizace 2019

Tento seznam má sloužit jako přehled pro členy ČAS, kdo a kde prováděl výzkumy, jejichž výsledky nejsou uvedeny v Databázi pro Katalog. Seznam zpráv za rok 2020 přineseme v přespříštím čísle našeho zpravodaje *Pavouk*.

- DOLEJŠ P., HLAVÁČ J., HUŠEK J., MORAVEC J. & RŮŽIČKA V. 2020: *Velkolom Čertovy schody – západ. Fauna sanovaných a rekultivovaných ploch lomu. Monitorovací studie XXII. etapa (2019)*. Dep. in: Národní muzeum, Praha, SCHKO Český kras, 54 pp.
- JELÍNEK A. & KRÍVAN V. 2018a: *Arachnologický a coleopterologický průzkum NPP Krvavý a Kačležský rybník*. Dep. in: AOPK ČR – regionální pracoviště Jižní Čechy, 28 pp.
- JELÍNEK A. & KRÍVAN V. 2018b: *PR Široké blato – IP saproxylický hmyz a epigeičtí predátoři*. Dep. in: AOPK ČR – Praha, 17 pp.
- JELÍNEK A. & KRÍVAN V. 2019a: *Arachnologický a coleopterologický průzkum navrhovaného ZCHÚ Hrabčcí stolek*. Dep. in: Krajský úřad Kraje Vysočina, 21 pp.
- JELÍNEK A. & KRÍVAN V. 2019b: *Arachnologický a coleopterologický průzkum navrhovaného ZCHÚ Pyšolec*. Dep. in: Krajský úřad Kraje Vysočina, 20 pp.
- KRÍVAN V. & JELÍNEK A. 2017a: *Průzkum vybraných skupin bezobratlých na lokalitě Dačice – Kleniční vrch*. Dep. in: Městský úřad Dačice – OŽP, 16 pp.
- KRÍVAN V. & JELÍNEK A. 2017b: *Průzkum vybraných skupin bezobratlých na lokalitě Slatinná louka u Mutišova*. Dep. in: Městský úřad Dačice – OŽP, 16 pp.
- KRÍVAN V. & JELÍNEK A. 2019: *Průzkum vybraných skupin bezobratlých v okolí Velkých Pavlovic*. Dep. in: Ekocentrum Trkmanka, 27 pp.
- MACHAČ O. 2019: *Závěrečná zpráva z inventarizačního průzkumu pavouků v okrajových částech PR Maštale*. Dep. in: KÚ Pardubického kraje – OŽP, 15 pp.
- ŘEZÁČ M. 2019: *Pavouci registrovaného významného krajinného prvku Řepská step (Praha 5 – Motol)*. Dep. in: Oddělení péče o zeleň, Odbor ochrany prostředí Magistrátu hlavního města Prahy, 39 pp.

Manuál k vkládání dat do nálezové databáze České arachnologické společnosti

Nálezová databáze České arachnologické společnosti obsahuje přes 148 000 náleзовých dat pavouků z celé ČR, databáze je k dispozici na stránkách ČAS (www.arachnology.cz) a vyhledat si v ní můžete aktuální rozšíření všech našich druhů pavouků (sekáči a stírči budou následovat), prohlédnout a exportovat všechna data o jednotlivých druzích, načíst mapku rozšíření druhu v ČR, statistiky ekologických nároků druhů apod. Nálezová databáze slouží jak členům České arachnologické společnosti, tak široké veřejnosti, která si na stránkách může najít aktualizované mapky rozšíření v seznamu druhů.

Vkládat do databáze mohou pouze členové společnosti, a to dvěma způsoby:

- 1) *Hromadně* – ve formě importní tabulky
- 2) *Jednotlivě* – přes internetové stránky

Jak nahrát data hromadně? (přes importní tabulku)

- 1) Přihlásíte se na stránky – www.arachnology.cz (heslo by měl mít každý člen, pokud ne, zadejte svůj email a klikněte na „reset hesla“, nové heslo vám dojde na zadaný email)
- 2) Po přihlášení si najdete v uživatelském menu kolonku „IMPORT CSV“
- 3) Objeví se vám toto okno, kde si stáhnete šablonu (pro verze Open Office i Excel), viz červený rámeček:

Hromadný import

Jedná se o "Open Document Spreadsheet", kterýžto formát podporují OpenOffice, LibreOffice a s trochou štěstí snad i novější Microsoft Office.

Vstupem pro hromadný import náleží je CSV se sloupci odpovídajícími těm v šabloně. Jednotlivé sloupce musí být oddělené **středníkem** nebo **svislítkem** = ";". Skript si to pohlídl a pokud řádek nemá 18 políček, vyhodí chybu.

Abychom se vyhnuli problémům s Čestinou, ukládejte CSV v kódování UTF-8. ISO-8859-2 i Windows-1250 dělá nepěchu v databázi.

Nahrání bez zaškrtnutí políčka "Import" provede jen kontrolu, nic neuloží do databáze. Skutečný import provádějte až v momentě, kdy si budete jisti, že je vše v pořádku (ať to nemusím promazávat).

Šablonu pro import si stáhnete zde (ve formátu "Open Document Spreadsheet").
XLS verze je k dispozici zde.

Po jejím naplnění uložte list "Nález" jako CSV a výsledek nahrajte zde. Pokud si nejste jisti, napište na mail a uřete se domluvíme.

- 4) Šablonu otevřete např. v programu Open Office nebo Excel
- 5) V šabloně jsou k vyplnění tyto sloupce:

DRUH – vyplňte druh dle aktuálního názvosloví (viz list šablony „Pavouci“) bez autora a roku popisu – **povinná položka!**

ZEMĚPISNÁ ŠÍŘKA a ZEMĚPISNÁ DÉLKA – souřadnice najdete snadno dle pomocné mapky na webu – **povinná položka!**

KVADRÁT – kvadrát faunistického mapování, podobně jako souřadnice najdete snadno na pomocné mapce

BIOTOP – vybrat ze seznamu v listu šablony „Biotop“

NADMOŘSKÁ VÝŠKA – najdete snadno dle pomocné mapky na webu

MIKROSTANOVIŠTĚ – vybrat ze seznamu v listu šablony „Mikrostanoviště“

LOKALITA – upřesnění místa nálezu, např. rez. Žebračka, kopec Žuzka...

OBEC – nejbližší obec od místa nálezu, opět lze použít údaj z pomocné mapky

DATUM OD a DATUM DO – vyplňte ve formátu RRRR-MM-DD, např. 2020-07-20 – **povinná položka!**

METODA SBĚRU – vybrat ze seznamu v listu šablony „Metoda sběru“

SAMCI, SAMICE, MLÁĎATA, NEURČENO – počet jedinců – **povinná položka!**

COLL. – ve sbírce: jméno sběratele nebo instituce, kde je položka uložena, případně navíc i tzv. lokace (obvykle označení sklenice)

LG. – celé jméno a příjmení sběratele – **povinná položka!**

DET. – celé jméno a příjmení autora určení – **povinná položka!**

CITACE – vyplnit v případě publikovaného údaje (ve formátu Nováková 2020)

POZNÁMKA – doplňující informace

POZNÁMKA 2 – další doplňující informace

POZNÁMKA 3 – kdyby to nestačilo...

BALÍK – balík dat (např. katalog, NDOP do roku 2013), specifické označení v případě velké sady vkládaných dat

PŘESNOST – přesnost souřadnic: číselný údaj v metrech, např. 100, 200, 500, 5000 atd., se uvádí především v případě, kdy je lokalizace méně přesná (sběr z většího perimetru než 5 m, starší údaj, kdy souřadnice byly pouze odhadnuty, atd.)

ULOŽENÍ – tzv. lokace, tedy označení budovy, místnosti, skříně, sbírkové sady a především označení sklenice (podrobně se uvádí obvykle u sbírek institucí, u soukromých sběratelů možno v rámci kolonky coll.)

NDOP – zda je nález v Nálezové databázi ochrany přírody (AOPK ČR) – ano, ne, nebo konkrétní ID v záznamu NDOP

ID VE ZDROJI – číslo záznamu (ID) ve zdrojové databázi (např. sbírková databáze muzea, osobní databáze sběratele)

ID – číslo v databázi ČAS (nevyplňuje se, bude vytvořeno automaticky po vložení do databáze)

- 6) Takto vyplněnou tabulku nahrajeme do databáze po najetí na „IMPORT CSV“ v uživatelském menu:

Hromadný import

Jedná se o "Open Document Spreadsheet", kterýžto formát podporují OpenOffice, LibreOffice a s trochou štěstí snad i novější Microsoft Office.

Vstupem pro hromadný import náleží je CSV se sloupci odpovídajícími těm v šabloně. Jednotlivé sloupce musí být oddělené **středníkem** nebo **svislítkem** = ";". Skript si to pohlídl a pokud řádek nemá 18 políček, vyhodí chybu.

Abychom se vyhnuli problémům s Čestinou, ukládejte CSV v kódování UTF-8. ISO-8859-2 i Windows-1250 dělá nepěchu v databázi.

Nahrání bez zaškrtnutí políčka "Import" provede jen kontrolu, nic neuloží do databáze. Skutečný import provádějte až v momentě, kdy si budete jisti, že je vše v pořádku (ať to nemusím promazávat).

Šablonu pro import si stáhnete zde (ve formátu "Open Document Spreadsheet").

XLS verze je k dispozici zde.

Po jejím naplnění uložte list "Nález" jako CSV a výsledek nahrajte zde. Pokud si nejste jisti, napište na mail a uřete se domluvíme.

Importovat lze i data z aplikace Biolog, viz „Import dat z aplikace Biolog“ pod „Hromadným importem“.

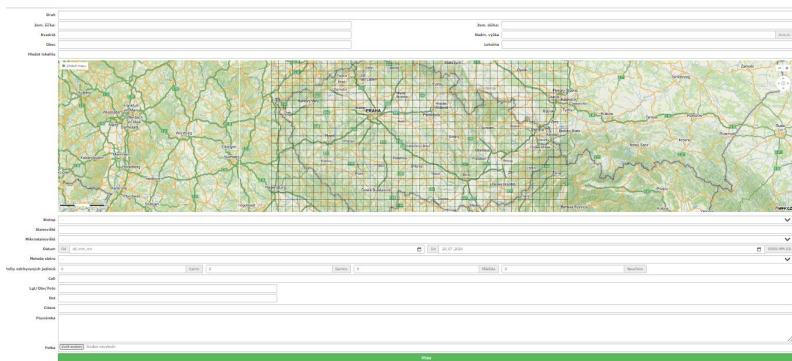
Jak nahrát data jednotlivě?

Toto nahrávání je vhodné zvláště pro jednotlivé nálezy a menší počet dat.

- 1) Přihlaste se na stránky (viz postup výše)
- 2) Po přihlášení si najdete v uživatelském menu kolonku „NOVÝ NÁLEZ“
- 3) Vyplňte náleзовé údaje v tabulce a dejte „Přidat“ (viz obr. na následující straně)

Přehled všech vašich náleзовů najdete v kolonce uživatelského menu „MOJE NÁLEZY“ případně „MOJE STATISTIKY“.

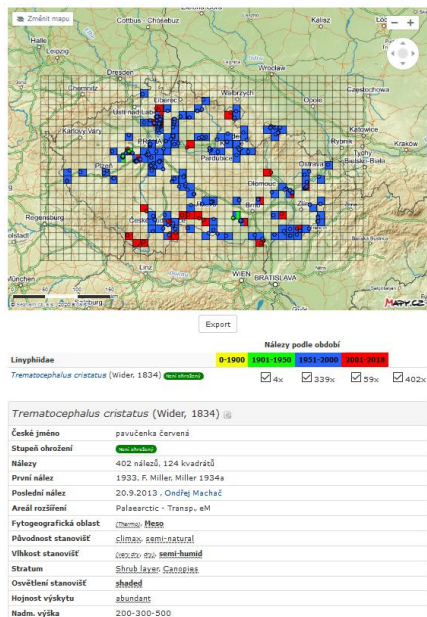

Nahrávejte prosím pouze ověřená data, potvrzená dokladovým exemplářem či alespoň kvalitní fotografií u dobře poznatelných druhů. V případě nějaké chyby, problému či dotazu se obraťte na správce databáze (technické problémy – Oto Zimmermann, odborné – Jan Dolanský, Ondřej Machač). V případě, že máte zájem data poskytnout, vedete si svou databázi, ale nemáte čas, chuť, energii či počítačovou gramotnost, pošlete nám prosím svá data v podobě, jaké je máte, my je do databáze převedeme!

Předem děkujeme za poskytnutí vašich dat!

Ondřej Machač & Jan Dolanský

Ukázka grafického výstupu databáze České arachnologické společnosti

BIOLOGIE

Hrabalky (Pompilidae) – specialisté na lov pavouků VI: rod *Agenioideus*

Malé až středně velké druhy hrabalek, obývající xerothermní biotopy: skalní stepi, lesostepi a úhory. Některé druhy jsou synantropní, hnízdí ve starých zdech.

Vlastní hnízda si budují jen příležitostně: využívají opuštěných hnízd blanokřídlého hmyzu, štěrbin a puklin. V ČR šest druhů (BOGUSCH *et al.* 2007).

Hrabalka sametová (*Agenioideus sericeus*). Na rozdíl od ostatních druhů je samice celá černě zbarvená. Preferuje písčité a hlinité svahy, kde si hrabe mělké nory, nebo kamenné terasy a staré zdi. Hostiteli jsou pavouci rodů *Evarcha*, *Heliophanus*, *Salticus*, *Phlegra* a *Xysticus*. Na teplých místech hojný druh.

Hrabalka skvrnkatá (*Agenioideus cinctellus*). Samice je nápadná párem skvrn na čelním štítku (obr 1–3). Je to náš nejhojnější druh, ochotný zahnízdit téměř kdekoli (např. ve včelím hotýlku nebo v prázdné ulitě plže). Pavouka transportuje za snovací bradavky nebo končetinu, takže je schopna překonat i vertikální překážky. Vstup ke hnízdu uzavírá detritem. Loví především skákavky (Salticidae).

Hrabalka skalní (*Agenioideus nubecula*). Samice nápadná červeným zadečkem. Nejčastěji uváděna ze skalních stepí, sprašových stěn a vinic. Na jihu Čech je nejhojnější na zdech zříceniny Divčí Kámen, kde ve spárách hnízdí. Hostitelskými druhy jsou různé druhy skákavek. Bioindikačně významný reliktní druh (BOGUSCH & STRAKA 2017).

Hrabalka večerní (*Agenioideus usurarius*). Je zajímavá hrabalka a jak napovídá její druhové jméno, často aktivní i po soumraku. Obývá staré kamenné a cihlové zdi, kde loví, jako jedna z mála hrabalek, pavouky rodu *Tegenaria*. Netroufá si však na dospělé jedince (je velká pouze 10 mm), takže upřednostňuje juvenilní nebo čerstvě svlečené pavouky.

Hrabalka kruhoštitá (*Agenioideus apicalis*) a hrabalka kejklířská (*Agenioideus ciliatus*) jsou xerothermofilní druhy známé jen z ojedinělých nálezů nejteplejších lokalit Čech a Moravy (MACEK *et al.* 2010).

BOGUSCH P. & STRAKA J. 2017: Vespoidea (vosy). In HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOT K. (eds), Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. *Příroda* 36: 270–276.

BOGUSCH P., STRAKA J. & KMĚT P. (eds) 2007: Komentovaný seznam žahadlových blanokřídlých (Hymenoptera: Aculeata) České republiky a Slovenska. *Acta Entomol. Mus. Natl. Pragae*, Suppl. 11: 1–300.

MACEK J., STRAKA J., BOGUSCH P., DVOŘÁK L., BEZDĚČKA P. & TYRNER P. 2010: *Blanokřídlí České republiky I*. Academia, Praha, 524 pp.

Jan Erhart

Obr. 1: *Agenioideus cinctellus* s ulovenou skákavkou (foto J. Erhart)

Obr. 2: Samci *Agenioideus cinctellus* jsou většinou černě zbarveni a podstatně menší než samice (foto J. Erhart)

Obr. 3: *Agenioideus apicalis* s kořistí (*Segestria* sp.), Chorvatsko (foto J. Erhart)

Obr. 4: Samice *Agenioideus usurarius* (foto J. Erhart)

Vejmínek u zářednice

Prvního máje 2020, nedaleko Ivaně, na cestě k PP Betlém nás během pátrání po pavoucích a motýlech pestrokřídlicích podražcových (*Zerynthia polyxena*) zaujal zámotek zářednice *Cheiracanthium* cf. *punctorium* na uschlém stéble třtiny křovištní (*Calamagrostis epigejos*), ke kterému se táhlo vlákno z nedaleké křížáčí sítě.

Opatrně jsme pavučinu rozbalili. Místo zuřivě strážkyně doupěte jsme zářednici zastihli již mrtvou (vyschlou), z čehož jsme usoudili, že zámotek byl z loňského roku. Jaké to ale pro nás bylo překvapení, když po bližším prozkoumání hnízda vyšlo najevo, že v něm nalezla útočiště samice křížáka *Larinioides suspicax*!

Křížáci tedy očividně dokážou jako svůj úkryt užít zámotek cizího pavouka, dokonce i z jiné čeledi. Ušetří tak materiál a zjevně pevnější pavučina zámotku zářednice může skýtat větší bezpečí než křížákovu původní doupě.

Kryštof Růckl & Radek Šich

Křížák *Larinioides suspicax* v zámotku zářednice (foto R. Šich)

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

Zoologické dny Olomouc 2020

Již tradičně se v únoru (6.–7.) konaly Zoologické dny, největší česká zoologická konference. Konference se tentokrát uskutečnila po osmi letech v Olomouci. Celkem se konference účastnilo 465 zoologů, odeznělo 133 přednášek a stejný počet posterů, z toho 17 s arachnologickou tematikou. Z České arachnologické společnosti se konference zúčastnilo 14 členů, jejichž příspěvky jsou níže.

Přehled příspěvků s arachnologickou tematikou (přednášky jsou vyznačeny tučně):

- BLAŽEK J., ŠIPOŠ J. & HULA V.: Diversity of spiders at cattle and sheep pastures
ČERNECKÁ L., KORENKO S., DORKOVÁ M., SYKORA J. & GAJDOS P.: The life strategies of parasitoids – when koinobiont parasitoid *Sinarachna nigricornis* (Holmgren 1860) manipulate its araneid spider host
GAJSKI D., PEKÁR S. & DUSÁTKOVÁ L.: Ant-eating predator maintains specialist diet throughout ontogeny
GLORIČOVÁ N., ROTHOVÁ H. & ŘEZAČ M.: Testování vybraných rostlinných extraktů a insekticidů pro atraktanci/repelenci pavouků zářednic (Araneae: *Cheiracanthium*)
HOTOVÁ SVÁDOVÁ K., RASKA J. & EXNEROVÁ A.: Mimetický vztah stepníků a sluněček z pohledu ptačích predátorů
JOR T., ERSIL L., BENDA D., BROŽ V., DVOŘÁK T., HADRAVA J., KOUKLIK O., ROTHOVÁ H., SOMMER D., SCHWEINER L., ŠÍPKOVÁ H., ZÁLESKÁ J., ZEMAN Š. & ŠÍPEK P.: Pásová seč jako kompenzační opatření pro podporu členovců na produkčních loukách
KRÁL J., FORMAN M., KOŘIŇKOVÁ T., REYES LERMA A. C., HADDAD C. R., MUSILOVÁ J., ŘEZAČ M., ÁVILA HERRERA I. M., THAKUR S., DIPPENAAR-SCHOEMAN A. S., MAREC F., HOROVÁ L. & BUREŠ P.: Haplogynní pavouci jako modelová skupina pro analýzu vzniku a evoluce holokinetických chromozomů
MACHAČ O.: Dosavadní znalosti fauny bezobratlých v CHKO Železné hory
MACHAČ O., IVINSKIS P. & RIMSAITĚ J.: Vliv kormoraní kolonie na společenstva pavouků a sekáčů v NP Kurská kosa v Litvě
MICHALKO R. & BIRKHOFER K.: Non-crop habitats differ in their quality as source of natural enemies in agricultural landscape: evidence based on habitat niches of agrobiont spiders
PEKÁR S., GARCÍA L. F. & BULBERT M. W.: Acoustic defence of spiders against predators suggest existence of acoustic mimicry complex
ŠIPOŠ J., HEDL R., HULA V., CHUDOMELOVÁ M., KOŠULIČ O., NIEDOBOVÁ J. & RIEDL V.: Do jaké míry můžeme zobecnit pozitivní vliv obnovy pařezinového hospodaření na biodiverzitu
WALTER J., HRADSKÁ I., TĚTAL I. & VAVŘINKOVÁ J.: Kaolinové oprámy jako zajímavá refugia pro bezobratlé

Pracovní setkání k nálezové databázi České arachnologické společnosti

Už bylo na čase obnovit a zrevidovat naši nálezovou databázi pavouků čítající téměř 150 000 nálezových dat z celé ČR. V užším kroužku jsme se tedy setkali 21.–22.6. v Brně v prostorách Masarykovy univerzity na pracovním setkání k databázi. Za víkend jsme zrevidovali většinu dat, kterou jsme dostali od Agentury ochrany přírody a krajiny ČR výměnou za data z našeho Katalogu. Do databáze je tak možno opět zadávat svá data, a to buď hromadně, nebo jednotlivě – viz manuál k nálezové databázi v tomto čísle *Pavouka* (str. 15).

Prosím zpracujte svá data do importové tabulky a nahrajte do databáze! ;)

Ondřej Machač

Česká bibliografie

Pavouci

- DOLANSKÝ J., TRÁVNÍČEK D. & HRABINA P. 2019: Pavouci (Araneae) na březích řeky Bečvy v místě plánované výstavby přehrady Skalička. Spiders (Araneae) of the Bečva river banks at the site of the planned construction of the Skalička dam. *Acta Carp. Occ.* 10: 47–53 (in Czech, English abstract).
- ERBAN T., SOPKO B., VÁCLAVÍKOVÁ M., TOMEŠOVÁ D., HALEŠOVÁ T. & ŘEZÁČ M. 2020: Pesticide comparison of *Phylloneta impressa* (Araneae: Theridiidae) females, cocoons and webs with prey remnants collected from a rape field before the harvest. *Pest Manag. Sci.* 76 (3): 1128–1133. DOI: 10.1002/ps.5625
- GAJSKI D., PETRÁKOVÁ L. & PEKÁR S. 2020: Ant-eating spider maintains specialist diet throughout its ontogeny. *J. Zool.* 311 (3): 155–163. DOI: 10.1111/jzo.12778
- KADERKA R. 2019: The genus *Cyriocosmus* Simon 1903 and two new species from Peru (Araneae: Theraphosidae: Theraphosinae). El género *Cyriocosmus* Simon 1903 y dos especies nuevas de Peru (Araneae: Theraphosidae: Theraphosinae). *Rev. Peru. Biol.* 26 (4): 1–18. DOI: 10.15381/rpb.v26i4.XXXX
- KORENKO S., SÝKORA J., ŘEZÁČ M. & HENEBERG P. 2020: Neonicotinoids suppress contact chemoreception in a common farmland spider. *Sci. Rep.* 10: 7019. DOI: 10.1038/s41598-020-63955-z
- KRÁSENSKÝ P. 2020: *Arctosa cinerea* – nový druh pavouka (Araneae: Lycosidae) pro Ústecký kraj (severozápadní Čechy). *Arctosa cinerea* – new spider species (Araneae: Lycosidae) for Ústí nad Labem region (northwestern Bohemia). *Sbor. Obl. muz. v Mostě, ř. přír.* 40: 66–67 (in Czech, English abstract).
- KŮRKA A. 2020: Pavouci (Araneae) Dobroměřického rybníka (CHKO České středohoří, severozápadní Čechy). Spiders (Araneae) of the locality Dobroměřický pond (České středohoří protected landscape area, northwestern Bohemia). *Sbor. Obl. muz. v Mostě, ř. přír.* 40: 43–54 (in Czech, English abstract).
- KŮRKA A. 2020: Pavouci (Araneae) bývalé pískovny u Dobroměřic (CHKO České středohoří, severozápadní Čechy). Spiders (Araneae) of former sandpit near Dobroměřice village (České středohoří protected landscape area, northwestern Bohemia). *Sbor. Obl. muz. v Mostě, ř. přír.* 40: 55–65 (in Czech, English abstract).
- KŮRKA A., NAUMOVA M., INDZHOV S. & DELTSHEV C. 2020: New faunistic and taxonomic data on the spider fauna of Albania (Arachnida: Araneae). *Arachnol. Mitt.* 59: 8–21. DOI: 10.30963/aramit5903
- MICHALKO R. & KOŠULIĆ O. 2020: The management type used in plum orchards alters the functional community structure of arthropod predators. *Int. J. Pest Manag.* 66 (2): 173–181. DOI: 10.1080/09670874.2019.1601292
- MICHALKO R., KOŠULIĆ O., SAKSONGMUANG V., WONGPROM P., SIRIPAIBOON P. & TRISURAT Y. 2020: The dynamics of prey selection by the trap-building predator *Gasteracantha hasselti*. *J. Trop. Ecol.* 36 (3): 87–93. DOI: 10.1017/S0266467420000002
- NIEDOBOVÁ J., SKALSKÝ M., OUREDNÍČKOVÁ J. & KUDLÁČEK T. 2020: Pavouci zimující v listovém opadu ovocných sadů [Spiders overwintering in leaf litter of fruit trees]. *Rostlinolékař 2020* (2): 17–21 (in Czech, English abstract).
- OPATOVA V., HAMILTON C. A., HEDIN M., DE OCA MONTES L., KRAL J., & BOND J. E. 2020: Phylogenetic systematics and evolution of the spider infraorder Mygalomorphae using genomic scale data. *Syst. Biol.* 69 (4): 671–707. DOI: 10.1093/sysbio/sy064

- PEKÁR S. 2020: Ant-mimicking spider actively selects its mimetic model (Araneae: Gnaphosidae; Hymenoptera: Formicidae). *Myrmecol. News* 30: 131–137. DOI: 10.25849/myrmecol.news_030:131
- PEKÁR S. & LUBIN Y. 2020: *Pax islamita* (Araneae: Zodariidae) as a new host of an acrocerid fly from Israel. *Arachnol. Mitt.* 59: 5–7. DOI: 10.30963/aramit5902
- PEKÁR S., PETRÁKOVÁ DUSÁTKOVÁ L. & HADDAD C. R. 2020: No ontogenetic shift in the realised trophic niche but in Batesian mimicry in an ant-eating spider. *Sci. Rep.* 10: 1250. DOI: 10.1038/s41598-020-58281-3
- PETRÁKOVÁ DUSÁTKOVÁ L., PEKÁR S., MICHÁLEK O., LÍZNAŘOVÁ E. & SYMONDSON O. C. 2020: Estimation of trophic niches in myrmecophilous spider predators. *Sci. Rep.* 10: 8683. DOI: 10.1038/s41598-020-65623-8
- RÁSKA J., KRAJČEK J., BOSÁKOVÁ Z., ŠTYS P. & EXNEROVÁ A. 2020: Larvae of pyrrhocorid true bugs are not to spiders' taste: putative Müllerian mimicry. *Biol. J. Linn. Soc.* 129 (1): 199–212. DOI: 10.1093/biolinnean/blz174
- ŘEZÁČ M. 2020: Rozmanitost pavoučích vláken a sítí [Diversity of spider threads and webs]. *Vesmír* 99 (5): 268–271 (in Czech).
- ŘEZÁČ M. & ROTHOVÁ H. 2020: Lovčiči rodu *Dolomedes*, klenoty našich zachovalých mokřadů (*Dolomedes* spiders, beautiful indicators of well-preserved Czech wetlands). *Živa* 68 (2): 89–91 (in Czech, English summary).
- ŠEDO O., PEKÁR S. & ZDRAHAL Z. 2020: MALDI-TOF Mass Spectrometric Profiling of Spider Venoms. In PRIEL A. (ed.) *Snake and Spider Toxins. Methods in Molecular Biology, vol 2068*. Humana, New York, pp. 173–181. DOI: 10.1007/978-1-4939-9845-6_9
- ŠTÁHLAVSKÝ F., FORMAN M., JUST P., DENIČ F., HADDAD C. R. & OPATOVA V. 2020: Cytogenetics of entelegyne spiders (Arachnida, Araneae) from southern Africa. *Comp. Cytogen.* 14 (1): 107–138. DOI: 10.3897/CompCytogen.v14i1.48667
- WOLZ M., KLOCKMANN M., SCHMITZ T., PEKÁR S., BONTE D. & UHL G. 2020: Dispersal and life-history traits in a spider with rapid range expansion. *Movement Ecol.* 8: 2. DOI: 10.1186/s40462-019-0182-4

Štíři

- FET V. & KOVAŘÍK F. 2020: New scorpion taxa (Arachnida: Scorpiones) described in the journal "Euscorpius" in 2002–2020. *Euscorpius* 300: 1–31.
- KOVAŘÍK F. 2019a: Scorpions of the Horn of Africa (Arachnida: Scorpiones). Part XXII. Two new species of *Neobuthus* from Somaliland (Buthidae). *Euscorpius* 294: 1–16.
- KOVAŘÍK F. 2019b: Review of *Megacormus* Karsch, 1881, with description of a new species (Scorpiones: Euscorpiidae). *Euscorpius* 296: 1–46.
- KOVAŘÍK F. 2020: Nine new species of *Scorpiops* Peters, 1861 (Scorpiones: Scorpiopidae) from China, India, Nepal, and Pakistan. *Euscorpius* 302: 1–43.
- KOVAŘÍK F. & LOWE G. 2020: Scorpions of the Horn of Africa (Arachnida: Scorpiones). Part XXIV. *Leiurus* (Buthidae), with description of *Leiurus gubanensis* sp. n. *Euscorpius* 309: 1–19.
- KOVAŘÍK F., LOWE G., ELMİ H. SH A. & ŠTÁHLAVSKÝ F. 2019: Scorpions of the Horn of Africa (Arachnida: Scorpiones). Part XXI. *Parabuthus* (Buthidae) (Part II), with description of five new species from Somaliland and Ethiopia. *Euscorpius* 290: 1–63.
- KOVAŘÍK F., LOWE G., STOCKMANN M. & ŠTÁHLAVSKÝ F. 2020: Notes on *Compsobuthus* Vachon, 1949: redescription of *C. arabicus* Levy et al., 1973 from Arabia, and description of two new species from North Africa (Scorpiones: Buthidae). *Euscorpius* 298: 1–40.
- KOVAŘÍK F. & ŠTÁHLAVSKÝ F. 2019: Revision of the genus *Reddyanus* from Southeast Asia, with description of five new species from Cambodia, Malaysia, Thailand and Vietnam (Scorpiones: Buthidae). *Euscorpius* 295: 1–44.
- KOVAŘÍK F., ŠTÁHLAVSKÝ F. & ELMİ H. SH A. 2020: Scorpions of the Horn of Africa (Arachnida: Scorpiones). Part XXIII. *Buthus* (Buthidae), with description of two new species. *Euscorpius* 307: 1–32.

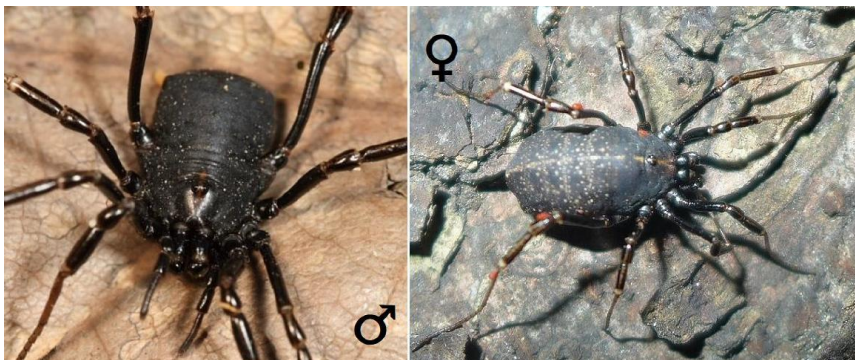
Tato dvě čísla zpravodajů zaujmou hlavně sklipkanáře – Daniella Sherwood přispěla hned třemi články. Kromě pavouků ale přišli tentokrát na přetřes i stírci. A v obou číslech si můžeme přečíst i praktické metodické poznámky – o sběru pavouků vysáváním (o tom, že je to nesmírně užitečná metoda, jsme se mohli přesvědčit na loňské pražské exkurzi) a krytech na zemní pastí.

- AISENBERG A. 2019: 22nd International Congress of Arachnology in Uruguay 2022. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* 146: 14.
- FARR-COX F. 2020: Covers for pitfall traps. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* 147: 6–7.
- FRYER J. K. 2019: A voyage of discovery – observation of a female *Tibellus* (running grass spider) in the Wilds of Suffolk. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* 146: 10–11.
- GABRIEL R. & SHERWOOD D. 2019: Ontogenetic colour change in the Venezuelan theraphosid *Chromatopelma cyaneopubescens* (Strand, 1907) (Araneae: Theraphosidae). *Newsl. Br. arachnol. Soc.* 146: 8–10.
- GALLON R. 2019: Vacuum samplers for spider recording. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* 146: 12–13.
- LISSNER J. 2019: First records of the pseudoscorpion *Microbisium suecicum* Lohmander, 1945 in Denmark with notes on *M. brevifemuratum* (Ellingsen, 1903). *Newsl. Br. arachnol. Soc.* 146: 2–5.
- OXFORD G. 2019: Third edition of Arachnologists' handbook (2019). *Newsl. Br. arachnol. Soc.* 146: 14.
- SHERWOOD D. 2020a: The theraphosid collection of the Grant Museum of Zoology and Comparative Anatomy (Araneae, Theraphosidae). *Newsl. Br. arachnol. Soc.* 147: 7–8.
- SHERWOOD D. 2020b: A note on morphological characters and their informative roles in theraphosid taxonomy (Araneae, Theraphosidae). *Newsl. Br. arachnol. Soc.* 147: 16–18.
- TELFER M. G. 2020: *Triaeris stenaspis* Simon, 1892 (Oonopidae) at Whipsnade Butterfly House. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* 147: 8–9.
- WILSON R. 2020: A summary of a recent survey of spiders in the New Forest National Park, Southern England. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* 147: 9–15.

Výzva – prosba o poskytnutí nálezových dat

Prosím o poskytnutí nepublikovaných nálezových dat o výskytu sekáče vyklenutého (*Egaenus convexus*) z ČR. Případně se na svých budoucích cestách, zejména po jihu Moravy, pozorně dívejte. Sekáč vyklenutý je znám zejména ze Znojemska a Bílých Karpat, ale z poslední doby je nález např. i z okolí Prahy. Svá data mi prosím pošlete na adresu: machac.ondra@seznam.cz

Ondřej Machač

Pokyny pro autory

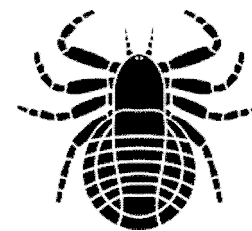
Psaní textu

- zarovnání textu: vlevo
- odstavce: odděluje jedním stisknutím klávesy Enter (nikoliv několika úhozy mezerníku)
- latinské jméno rodu a druhu: pište *kurzívou*
- datum: 13.–27.10.2014 (s pomlčkou a bez mezer)
- jméno autora příspěvku: *kurzívou* a zarovnání vpravo (nikoliv pomocí několika úhozů mezerníku nebo tabulátoru)
- odkaz na obrázek: (obr. 1)
  - je-li součástí textu jen jeden obrázek, odkaz být nemusí
- popis obrázku: Obr. 1: Co obrázek ukazuje (foto J. Příjmení)
  - je-li součástí textu jen jeden obrázek, číslo být nemusí
- anglický abstrakt: povinný u faunistických příspěvků, u ostatních dle zvážení autora
  - vložit pod český nadpis
  - psát celý *kurzívou*, překlad názvu článku navíc **tučně**, latinská jména druhů normálním písmem

Citování

- autor popisu taxonu: Příjmení, rok
- citace v textu: PŘÍJMENÍ *et al.* rok (KAPITÁLKAMI, nikoliv VERZÁLKAMI)
- citace článku: PŘÍJMENÍ K. J. rok: Název článku. *Jm. čas. zkr. ročník* (číslo): od–do.
  - je-li název dvojjazyčně, použijte jen český ekvivalent
  - nepište podtituly časopisů (např. *Arachnology Letters*)
  - DOI neuvádějte
- citace knihy: PŘÍJMENÍ K. J. & PŘÍJMENÍ K. J. rok: *Název knihy*. Vydavatel, město, počet stran pp.
- citace internetových stránek: do textu pomocí *, ** atd. a pod text rovnou odkaz, netřeba uvádět datum posledního připojení

Důležité upozornění: do příspěvku používejte jen své vlastní nepublikované obrázky! Jelikož je Pavouk časopis s ISSN, je třeba publikovat v něm jen stručné příspěvky, které nebudou pak zveřejněny v jiných časopisech.

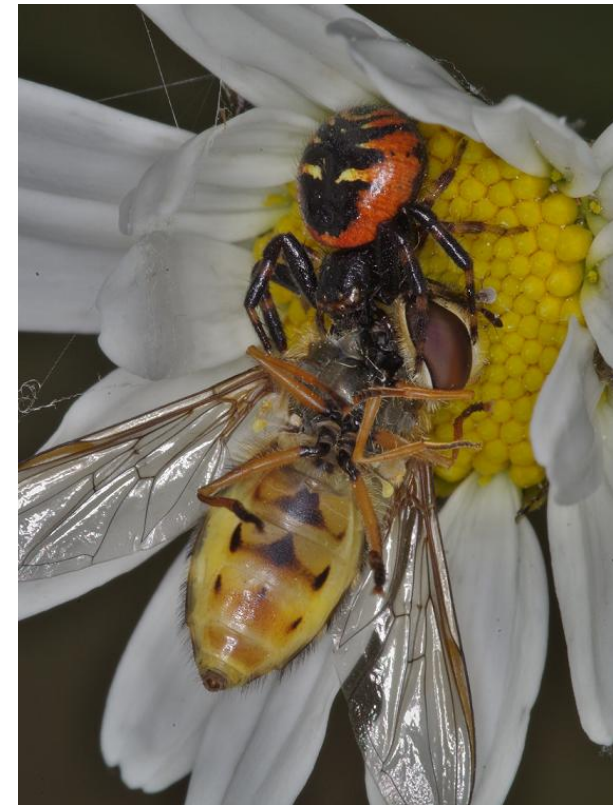
FOTOKOUTEK

Skákavka pospolná (*Attelus floricola*) s chyceným šidélkem (foto R. Litovčenko)

V květnu vylézají nymfy rusců na kmeny borovic, aby zde dokončily vývoj, a často se stávají kořistí skákavek rodu *Evarcha* (foto J. Erhart)

Běžník skvostný (*Synema globosum*), vzácný obyvatel xerothermů jižních Čech, s ulovenou pestřenkou (foto J. Erhart)

PAVOUK – Zpravodaj České arachnologické společnosti, číslo 48

Vydává: Česká arachnologická společnost, z. s.

Redakce: Ondřej Machač, Petr Dolejš, Jan Erhart

Adresa redakce: Bratrská 10, 750 02 Přerov

E-mail: machac.ondra@seznam.cz

ISSN: 1804-7254

Zpracováno v programu: Microsoft Word

Titulní strana: Samec Evropského pavouka roku 2020 (foto O. Machač)

Toto číslo vyšlo 27.7.2020